

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sananjulistajien että sanankuulijoiden avuksi. Tämä jakso alkaa toisesta sunnuntaista ennen paastoa (sexagesimasunnuntai) 20.2. ja päättyy 5. paastonajan sunnuntaihin. 3.4.

Avun tarpeessa

2. SUNNUNTAI ENNEN

PAASTONAIKAA

(SEXAGESIMASUNNUNTAI) 20.2.

AP. T. 16:9-15

Apostolien tekojen 16. luku kertoo evankeliumin saapumisesta Eurooppaan. Paavali ottaa Timoteuksen työtoverikseen aikomuksena lähteä ensin Aasian maakuntaan, jossa Ilmestyskirjan kirjeiden paikkakunnat sijaitsevat. Pyhä Henki kuitenkin esti heitä. Uudeksi suunnaksi he valitsivat Mustanmeren rannikkoseudun Bitynian, mutta taas Henki esti. Innokkaat sananjulistajat olivat varmaan ihmeissään, kun lähetysmatka oli vienyt Aigeianmeren rannikkokaupunki Trooakseen. Ehkäpä he nukkumaan mennessä rukoilivat: ”Herra, emme tajua sinun johdatusesitasi yhtään mitään! Mutta tällä nyt olemme! Näytä meille, miksi toit meidät tänne!”

Yöllä se selviää. Unessa merentakainen makedonialainen mies esittää avunpyynnön: ”Tule meren yli tänne Makedoniaan ja auta meitä.” Nyt Paavalille avautui Jumalan johdatus. Jälkikäteen kuten tavallista. Jumala oli johdattanut sananviejät satamakaupunkiin, josta on lyhyt matka Kreikkaan.

Paavalille avautui myös miehen hätähuudon sisältö. Se ei ollut ruoka-apu. Se oli evankeliumin tarve. ”Kun Paavali oli nähnyt tämän näyn, me hankkiuduimme heti lähtemään Makedoniaan, sillä ymmärsimme, että Jumala oli kutsunut meidät julistamaan evankeliumia siellä.” (16:10).

Troas oli tärkeä paikka myös siksi, että siellä Paavalin joukkoon tuli Apostolien tekojen kirjoittaja. Yhtäkkiä teksti kulkee me-muodossa. Uuden haasteen edessä oli uusi työtoveri, jotta mekin saisimme matkapäiväkirjan luettavaksi. Työtoverit ovat Jumalan lahjoja meille ja seurakunnalle.

Matkakohteena oli Filippi. Kaupungissa ei ilmeisesti ollut synagogaa, johon Paa-

vali olisi strategiansa mukaisesti mennyt. Rukouspaikka oli joen rannassa kaupungin ulkopuolella. Siellä oli Lydia, maahanmuuttaja, bisnesnainen, Vähän Aasian Tyatirasta. Hän tuli uskoon. Hänet ja hänen perhekuntansa kastettiin.

Luvun loppu kertoo Euroopan ensimmäisestä kristillisen kirkon vainosta, jossa Paavali ja Silas on ruoskittu ja istuvat vankilassa. Yöllä vanginvartijan perhe tulee uskoon. Lopussa puhutaan uskonveljistä, joita Paavali ja Silas rohkaisivat. Näin Euroopan ensimmäinen seurakunta oli syntynyt Filippiin.

Eurooppa on lähetyskenttä vieläkin. Helsingissä alle puolet väestä kuuluu kirkkoon. Eikä muuallakaan kirkko kasva. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon pitäisi julistaa Suomi lähetyskentäksi ja kirkko lähetyskirkoksi. Työntekijät ja kristityt tulee kouluttaa elämään ja toimimaan uudesta identiteetistä käsin. Ei kuitenkaan asemia säilyttäen vaan rohkeasti kasvuun tähdäten.

Sunnuntain kylväjävertauksen maaperät ovat täällä tuttuja. Joiltakin perkele nappaa sanan siemenen heti pois. Jotkut arvostavat kristinuskkoa ja haluavat uskoa, mutta kun usko tuo mukanaan vaikeudet ja vastakulttuurin paineen yhteiskunnan kanssa, matkanteko jää. Toiset uskovat kauemmin, mutta elämän murheet ja rikkauten tavoittelu vie elämän ykkössijan. Jeesus ja usko saa jäädä. Onneksi täällä on niitä, jotka ottavat Jumalan sanan vastaan, pysyvät siinä ja kantavat hedelmää. Kun sunnuntaina kokoontumme sanankuuloon, kokoontumme lähetystilanteessa, josta kristityt lähetetään Jumalan palvelijoiksi arkeen. Eurooppa on lähetyskenttä!

Me emme näe unessa miestä, joka kutsuu meidät työhön. Mutta avatessamme silmämme ja korvamme näemme ja kuulemme paljon kansaa, joka tarvitsee henkilökohtaista uskoa ja syntien anteeksiantamista: ”Auttakaa meitä, jos voitte!” Selvin

työkutsu tulee, kun avaamme Raamatun: Menkää kaikkeen maailmaan ja julistakaa evankeliumia!

”Auttakaa meitä!” ”Ymmärsimme, että Jumala oli kutsunut meidät julistamaan evankeliumia siellä”. Kristillisen kirkon palvelulla on alusta alkaen ollut tärkeä tehtävä. Makedonialaisen kutsu ei ollut kutsu fyysiseen apuun, vaan hengelliseen kuruuteen: Tuokaa meille sanoma Jeesuksesta, sillä hukumme kadotukseen ilman sitä. Evankeliumi kyllä muuttaa maailmaa ja herättää rakkauden teot. Evankeliumin julistamisella on kristikunnassa etusija kaikkien muiden työmuotojen ylitse.

Kirkollisessa kylvämisen kulttuurissamme leikkaamista on väheksytty, ja ehkä joskus ivattukin. Kuitenkin kylväjä kylvää, jotta siemen tuottaa hedelmää elonleikuksessa. Saako vedota, että julistettuun saanaan reagoidaan? Totta kai! Ja näin tulee tehdä! Raamatussa Jeesus kutsui muutokseen ja parannukseen, helluntaina Pietari teki niin, Paavali Filippissä pystyi mainitsemaan uskoon tulleet. He eivät vain esitelleet evankeliumia, vaan kutsuivat sen vastaanottamiseen. Emme saa hävetä evankeliumin kylvämistä, mutta emme myöskään leikkaamista, sanan vastaanottamista. Molempia tulee tehdä rohkeasti. Ja toista kunnioittavasti.

Me tarvitsemme kirkoissamme ja järjestöissämme palavasti evankelioimisen teologian syventämistä, evankelioimisen innon sytyttämistä ja evankelioimisen ilon syntymistä. Kenelleköhän tulisi huutaa: ”Tulkkaa ja auttakaa meitä!”? Kirkkohallitukseen, Kauniaisiin, Karkkuun, Ryttylään, Lapualle, Geneveen, Roomaan vai kolmanteen maailmaan?

Apostolien teot kuvaa evankeliumin leviämistä Jeesuksen ylösnousemuksen ja taivaaseen astumisen jälkeen. Parempi nimitys kirjalle olisi Pyhän Hengen teot, sillä emme voi tehdä yhtään ihmettä tai saada ketään uskomaan. Jumalan työ on lopul-

ta Pyhän Hengen työtä, jossa hän käyttää pyhän sanansa lisäksi ihmisiä, kylväjiä ja leikkaajia. ●

Mika Tuovinen

Paastotkaa ihan oikeasti

LASKIAISSUNNUNTAI 27.2.

JES. 58:1–9

Laskianen valmistaa jälleen meitä ja koko kristikuntaa kohta alkavaan paastonaikaan. Mutta mitä ihmettä tuo paasto merkitsee? Suurimmalle osalle kirkkomme jäsenistä paastonaika ei merkinne juuri mitään laskiaistiistain hernekeittoa ja pulaa lukuun ottamatta. Toisin on islamilaisessa maailmassa: sellaisetkin muslimit, jotka eivät muuten ole uskonnollisesti aktiivisia eivätkä esimerkiksi rukoile, saattavat kyllä paastota.

Muslimille paastoamisen merkitys on selvä: aamunkoiton rukouksen ja iltarukouksen välillä terveet aikuiset eivät syö eivätkä juo mitään. Työskennellessäni muslimimaissa paastokuukauden, ramadanin aikana koko yhteiskunta meni puoliteholle eikä ihme: tuskinpa mekään jaksaisimme juuri tehdä mitään juomatta vettä ja yli 30 asteen lämpötiloissa. Koska islamin mukaisessa paastossa paastovelvollisuus koskee vain päivää, ihmiset kääntävät mahdollisuuksien mukaan rytminsä päinvastaiseksi. Niinpä aamupäivällä nukutaan pitkään ja sosiaalista elämää vietetään, syödään, juodaan ja tavataan sukulaisia vasta auringon laskettua.

Olessani Algeriassa tapahtui usein ramadanin aikana, että aivan ventovieraat ihmiset kutsuivat minut, eksoottisen länsimaalaisen, koteihinsa sukunsa ja ystäviensä seuraan. Olin samalla eksoottinen ”ohjelmanumero” ja toisaalta muukalaiselle saattoi osoittaa vieraanvaraisuutta, joka on islamissa keskeinen hyve.

Ramadanin paaston toinen puoli olivat iltapäivät. Ihmiset olivat syömättömiä,

juomattomia ja huonosti nukkuneita. Siksi kaduilla riideltiin, toisiin tuskastuttiin ja vaikkapa liikenteessä oltiin tavallista aggressiivisempia. Käsikähmiltä ja pieneltä nujakoinniltakaan ei välttytty. Paastoa siis kyllä pidettiin, mutta sivusta seuraajalle se kärsivällisyyden hyve, jota paaston tulisi kehittää, ei suuresti loistanut. Vaan eipä Jesajan kirjan mukaan loistanut israelilais-tenkaan paastotessa.

Mitä paasto sitten on? Raamatussa Jumala oli säätänyt Israelin kansalle yhden paastopäivän: suuren sovituspäivän eli *jōm kippurin*. Myöhemmin alettiin viettää muitakin paastopäiviä ja erityisen hädän hetkillä koko kansa saattoi paastota (esim. Ester 4:16). Paaston tarkoituksena oli luopua jostakin omasta, katua ja keskittyä rukoukseen Jumalan edessä.

Nykyään kirkossa saatetaan puhua ekopaastosta tai somepaastosta. Sinänsä tämä on kannatettavaa. Muistutetaan nykyisen yltäkylläisyytemme keskellä siitä, että meillä on paljon kaikkea tarpeetonta. Kutsutaan luopumaan jostakin. Luopumista oleellisempää on kuitenkin se, mitä otetaan tilalle. Luovutaanko somesta ja kulu-duksesta tämänpuoleisten asioiden takia vai raivaako niistä luopuminen tilaa Jumalan todellisuudelle?

Ei siis pelkkä paaston muoto, sen ulkonainen noudattaminen, ole Herralle mieleen. Paasto ei ole vain ulkonaisia harjoituksia. Siitä, että me jätämme syömättä tai juomatta ei ole apua, jos teemme sen vain saavuttaaksemme jotakin tämänpuoleista, olkoon se somenäkyvyyttä tai mitä tahansa. Nykyihminen ei ehkä riiputa päätään kuin rannan ruoko. Tuollainen julkinen hartauden harjoittaminen vailla todellista sydämen katumusta oli muinaisen Juudan moraalista poseerausta. Nykyihminen tekee saman vaihtamalla Facebook-profiilin-
sa taustakuvan.

Jesaja jylisi Jumalan sanaa juutalaisille, mutta meidänkin on hyvä ottaa varteem-

me tämä Herran sana. Paaston aika kutsuu meidät tinkimään omista eduistamme, luopumaan omasta katkeruudestamme ja kääntymään rukouksessa ja sanan tutkiskelussa Jumalan puoleen. Sellainen paasto on Jumalan mielen mukainen. Jos hänen pyhä sanansa saa vaikutta meissä, kantaa usko hedelminään niitä hyviä hedelmiä, joista Jesajan teksti puhuu. Myös kristittyjen tulisi paastota, Jeesushan sanoo: ”Kun te paastatte” (Matt. 6:16), ei siis ”jos te paastatte”.

On siis suuri ero, onko paastomme puolipakollinen uskonnollinen tapa, jossa kiusaamme itseämme niin, että menetämme malttimme ja kohtelemme toisiamme huonosti vai muistuttaako paasto meille Jumalasta ja hänen todellisuudestaan. Jesajan kirja kuvaa paastoa, jota Jumala odottaa. Siihen kuuluvat hyvät teot, nälkäisten ruokkiminen, syyttömien ja orjuutettujen vapauttaminen ja kodittoman auttaminen. Sellaisessa Pyhän Hengen meissä aikaansaamassa paastossa Jumalan kirkkaus voi puhjeta meissäkin ”näkyviin kuin aamunkoi”. Siksi on tärkeää tänäkin paastonaikana syventyä Jumalan sanaan ja rukoukseen. Meidän on hyvä toinen toisillemme muistuttaa siitä. Rukouksen voi aloittaa pienestäkin, vaikka vain lukemalla lyhyet aamu-, ilta- ja ruokarukoukset ja vaikkapa luvun Raamattua aamuisin tai iltais.

Paaston aika on mahdollisuus kääntyä Jumalan puoleen ja hengellisiin asioihin, ei moraalista tai hengellistä poseerausta. ●

Jussi Seppälä

Tutankhamonin aarteet

TUHKAKESKIVIIKKO 2.3.

MATT. 6:16–21

Kuluneena vuonna olen opiskellut jonkin verran vanhaa egyptiläistä historiaa ja kulttuuria. Erityisesti tietenkin faraoita ja kaikkea, mikä heihin liittyy. Moni asia mitä me faraiden elämästä tiedämme, kytkey-

tyy jotenkin myös egyptiläiseen uskonnollisuuteen. Egyptiläinen uskonnollisuus oli varmasti monipuolista, mutta yksi sen keskeisistä osa-alueista keskittyy tuonpuoleiseen. Tai ainakin sellainen kuva meille on jäänyt, sillä monet arkeologiset löydöt pyörivät tämän todellisuuden ympärillä.

Egyptiläisessä ajattelussa keskeistä oli elämän jatkuminen kuoleman jälkeen. Esimerkiksi monissa faraoiden hautakammioissa seinillä kuvataan kyseisen faraon seikkailuita kuoleman jälkeisessä elämässä. Jos kyseinen farao oli vaikkapa ahkera metsästäjä, hänet on kuvattu myös tuonpuoleisessa vehreillä metsästysmaila. Tämän lisäksi näissä pyramiditeksteissä annetaan ohjeita, miten toimia kuoleman jälkeisenä aikana, miten päästä perille kuoleman jälkeisessä maailmassa. Elämä jatkui hyvin fyysisenä. Tästä syystä ruumis myös muumioitiin ja pyrittiin säilömään hyvin. Tämän lisäksi hautakammioihin tuotiin paljon erilaisia esineitä.

Esimerkiksi Tutankhamonin haudasta löydettiin 5000 esinettä, joista osa oli arvoesineitä, mutta suurin osa hyvin tavanomaisia esineitä – kuten vaatteita, joita Tutankhamonin ajateltiin tarvitsevan kuoleman jälkeisellä matkallaan. Tutankhamonin haudasta löydettiin myös ruokaa ja juomaa hänen taipaleelleen.

Ajatuksena siis oli, että elämän jälkeiselle matkalle tarvitsi kirjaimellisesti kerätä aarteita ja tavaroita, jotta edessä olevasta matkasta selvittäisiin.

Tästä herää mielestäni tämän sunnuntain keskeinen kysymys – mikä lopulta kestää?

Jeesus ajatteli täysin päinvastoin kuin egyptiläiset. Hän opettaa, että koi ja ruoste syövät ja rosvot ryöstävät maallisen varallisuuden. Hauska yksityiskohta onkin se, että usein faraoiden haudankaivajat ryöstivätkin rakentamiensa hautojen kammiot joitain vuosia rakennusprojektin jälkeen – faraon rakentama turva oli hetkessä ti-

potiessään. Jeesus opettaa, että todellinen turva ja luottamus tulee rakentaa häneen. Hän on sen luottamuksen arvoinen. Paavali kirjoittaa Timoteuskirjeessä näin:

Varoita niitä, jotka tässä maailmassa ovat rikkaita, etteivät he ylpeilisi eivätkä panisi toivoaan epävarmaan rikkauteen, vaan Jumalaan, joka antaa kaikkea runsain mitoin nautittavaksemme. – Näin he koovat itselleen aarteen, hyvän perustuksen tulevaisuutta varten, niin että voittavat omakseen todellisen elämän.

Tutankhamon ja muut faraot keräsivät aarteita itselleen varmistaakseen hyvän kuoleman jälkeisen elämän – Jeesus lupaa tämän meille lahjana. Meidän ei tarvitse varustaa itseämme matkalle vaan Jumala vaatetta meidät. ●

Mattias Kaitainen

Jeesuksen kiusaukset

1. PAASTONAJAN SUNNUNTAI 6.3.
MATT. 4:1–11

Jeesuksen julkinen toiminta heti hänen kasteensa jälkeen alkaa kertomuksella Jeesuksen kiusauksista tai koettelemuksista. Jeesus antautui kaikkiin niihin koetuksiin ja vaaroihin, joita inhimillinen elämä pitää sisällään. Näin hän osoittautui todelliseksi ihmiseksi ja Messiaaksi, joka ymmärtää niitä, joita hän on tullut pelastamaan kuten Heparalaiskirjeen kirjoittaja pariinkin otteeseen muistuttaa:

”Niinpä hänen oli tultava joka suhteessa veljiensä kaltaiseksi, jotta hänestä tulisi armahtava ja uskollinen ylipappi ja hän voisi Jumalan edessä sovittaa kansansa synnit. Koska hän on itse käynyt läpi kärsimykset ja kiusaukset, hän kykenee auttamaan niitä, joita koetellaan.”(Hepr. 2:17–18) ja toisaalla heprealaiskirjeessä: ”Meidän ylipappimmehan jos kukaan kykenee ymmärtämään vajavuuksiamme, sillä häntä on koeteltu kaikessa samalla tavoin kuin meitäkin koetellaan; hän ei vain langennut

syntiin.” (Hepr. 4:15)

Jeesuksen kiusausten kohdalla kyse oli enemmästäkin kuin vain yksittäisistä moraalisisista rikkomuksista. Kiusauksissa paholainen asettaa Jeesukselle ansan, jossa hänen koko tehtävänsä luonne ja ihmiseksi tulonsa päämäärä on koetteilla. Paholainen halusi suistaa Jeesuksen pois tehtävästään, joka oli koko ihmiskunnan syntien sovittaminen. Olisipa mikä tahansa näistä kiusauksista onnistunut, Jeesus ei enää olisi ollut sellainen vapahtaja, jollaiseksi hän tuli tänne maailmaan ja jota maailman synty vaati. Siksi paholaisen kiusaukset olivat erittäin taidokkaita.

Koska kyseessä on koko Jeesuksen tehtävän päämäärä ja olemus, on kristityillä kaikkina aikoina vaarana sortua näihin samoihin kiusauksiin yhteisönä eli kirkkona. Aina on vaarana kadottaa näky siitä, kuka Jeesus oikein oli ja mikä oli hänen tehtävänsä ytimessä. Kaikissa kiusauksissa on kyse siitä, minkä roolin Jumala ihmisen elämässä lopulta saa. Aina on vaarana se, että Jumalasta tulee jotain toissijaista, joka jää syrjään arkisen elämän huolien alle tai vallitsevien realiteettien puristukseen. Meillä ihmisillä on kaikkina aikoina kiusauksena kiinnittää ensisijainen huomio Jumalan sijaan poliittis-ekonomiseen todellisuuteen ja maailmanparantamiseen, mutta kadottaa huomio kuolleesta ja ylösnousseesta Kristuksesta.

Ensimmäisessä nälän kiusauksessa kiusaaja kehottaa Jeesusta muuttamaan kivet leiviksi. Sekä nälän kiusauksessa että seuraavassa uskonnon kiusauksessa paholainen vetoaa Jeesukseen sanoen: ”jos kerran olet Jumalan poika”. Jumalaa vastustavat voimat vaativat Jumalalta aina enemmän kuin mitä hän on jo tehnyt. Jumalan pojan pitäisi pystyä poistamaan maailmasta nälkä ja ilmaista itsensä maailmalle selkeällä ihmeellä. Kaiken pitäisi olla näkyvää ja mitattavaa. Tuloksia pitäisi saada aikaan, joista koko yhteiskunta voisi hyötyä. Vasta

sitten voisi uskoa Messiaan ja Jumalan valtakunnan tulleen keskellemme.

Jeesus ei tällaisiin mitattavuuden ja empirian vaatimuksiin suostu. Näkyvän todellisuuden sijaan ensisijaista on näkymätön, hengellinen todellisuus – suhde Jumalaan – ja vasta sen jälkeen tulevat ihmiselämän fyysiset tarpeet. Meidän ei tulisi mitata pelastusta aineellisen vaan hengellisen todellisuuden mittareilla. Kristus tuli maailmaan poistamaan ihmiskunnan hengellisen nälän, ei fyysistä nälkää.

Toisessa uskonnon kiusauksessa paholainen pyytää Jeesusta heittäytymään alas temppelimuurin harjalta. Juutalaisen raamatunselitysteos Talmudin mukaan Messias ilmestyisi Jerusalemiin ja tekisi tempelinharjalla selvän ihmeen, josta hänet julkisesti tunnustettaisiin luvatuksi Messiaaksi. Onkin tärkeä kysymys, miten tunnustamme luvatus Messiaan. Haluaisimme niin helposti kristinuskosta voiman ja ihmeiden uskonnon, joka ei jätä mitään epäselväksi.

Jeesus ei näitä ajatuksia hyväksy, koska ilman kärsimystä ja kuolemaa hänen todellinen messiaanisuusensa ei tule esiin. Kristus syöksyi temppelimuurin sijaan korkealta taivaasta maahan ihmiseksi ja lopulta kuolemaan. Hän teki vuoksemme paljon suuremman hypyn kuin näytösluonteisen tempauksen Jerusalemin tempelin muurilla. Ihmeiden metsästyksen sijaan Jeesus on lähtökohtaisesti löydettyissä sanassa ja sakramenteissa.

Kolmannessa kiusauksessa paholainen lupasi antaa Kristukselle kaikki valtakunnat ja niiden loiston pientä polvistumista vastaan. Tästä käy selväksi, että Saatana on tämän maailman jumala, joka omistaa vallan ja rikkauden. Jeesuksen kuninkuus ei ole tästä maailmasta. Hän ei ota vastaan kuninkuutta tämän maailman ruhtinaalta vaan Isältä. Tämän vuoksi hän ei polvistu paholaisen edessä. Jeesuksella on valta hänen ylösnousemuksensa seurauksena,

jota ovat edeltäneet risti ja kuolema. Siksi Kristuksen valtakunnalla ei ole samanlaisia loistoa ja kirkkautta kuin tämän maailman ruhtinaan valtakunnilla. Kristuksen valtakunta vaikuttaa tämän maailman valtakuntien vierellä pieneltä, heikolta ja puristuksissa olevalta.

Kristityllä onkin aina kiusaus mukautua maailmaan, sen valtakuntien ja niiden loiston vaatimuksiin, sekoittaa kristinuskon arvot maailman arvojen kanssa ja näin luopua omasta identiteetistään. Niin helposi olemme hiljaa omasta sanomastamme ylenmääräiseen poliittisen korrektiuden paineessa. Toisaalta on myös suuri kiusaus pönkittää kristinuskon sanomaa ja voimaa maallisen vallan keinoin.

Jeesuksen kiusauksien hengessä halusimme tehdä kristinuskosta merkittävän poliittis-ekonomisen toimijan, joka tyydyttäisi ihmisen fyysiset tarpeet, tarjoaisi selviä merkkejä ja uskonnollisia kokemuksia sekä omistaisi vallan maan päällä. Tämä ihannekuva uskonnosta on suuri kiusaus, joka on Jeesuksen jalanjäljissä torjuttava. Uskonnollisten harhakuvien sijaan Jeesus paljastaa itsessään todellisen Jumalan, joka voitti kaikki paholaisen kiusaukset. ●

Santeri Marjokorpi

Rukous ja usko

2. PAASTONAJAN SUNNUNTAI 13.3.
MATT. 15:21–28

Tänään tulee kuluneeksi 82 vuotta talvisodan päättymisestä. Talvisodan 105 päivää opettivat kansalle rukousta ja uskoa. Talvisodan aikana Tiltu kailotti Lähteen lohkolle suomalaisille sotilaille: ”Teillä suomalaisilla ei ole muuta liittolaista kuin Jumala yksin.” Pilkatessaan Tiltu sanoi totuuden. Mutta tämä yksi liittolainen riitti ja riittää. Ilman Jumalaa mikään ei ole kylliksi eikä mikään hyvää. Oljenkorsikin kestää, jos se on Jumalan antama. Usko ja rukous eivät olleet yksityisasiota sotavuosina. Suomen

ja kansallisen itsenäisyytemme tie on viitoitettu rukouksin, uhrein ja ihmein. Kun sota loppui, kotiutettavien joukkojen jäljiltä rautateiden varsilta löytyi Uusia testamentteja. Mihin niitä enää tarvittiin? Miksi täytyy olla sota, syöpä tai konkurssi ennen kuin suomalainen, varsinkin mies, alkaa kysyä Jumalaa ja huutaa taivasta apuun? Sen tietää vain Jumala ja suomalainen nainen, kuinka voi mies olla kylmä ja kova kuin kivipaasi pellon laidassa. Tämä roumainen maako kovetti kyntäjänsäkin? Miksi emme kestä hyvinvointia ja menestystä luopumatta uskostamme ja kristillisistä elämänarvoistamme?

Tultuaan julkisuuteen Jeesuksella ei ollut lepoa, ei rauhaa. Ihmiset tungeksivat hänen ympärillään murheineen ja kysymyksineen. Tavan takaa Jeesus vetäytyi yksinäisyyteen rukoilemaan ja kehotti mukaansa opetuslapsiaankin. Nyt Jeesus vaihtoi kokonaan maisemaa Välimeren rannikkokaupunkeihin Tyyroon ja Sidoniin. Matkaa Galileasta oli sadan kilometrin molemmin puolin, vähemmän kuin Jerusalemiin. Israelista katsoen oltiin ulkomailla ja pakanoiden keskellä. Täältäkin oli matkattu Jeesuksen luo Galileaan apua saamaan. (Matt. 4:24, 25) Avun saaneet olivat palattuaan kertoneet Jeesuksesta. Niiden rohkaisemana tuli Jeesuksen luo kanaanilainen nainen, Syyrian kreikkaa puhuvia foinikialaisia, jota Markus kutsuu kreikat-tareksi. (Mark. 7:26) Myös Jeesus ja opetuslapset puhuivat kreikkaa. Historioitsija Josefuksen mukaan Tyron foinikialaiset suhtautuivat kaikkein vihamielisimmin juutalaisiin, mutta ennakkoluulot joutivat nyt mennä.

Yksi asia täytti nimeltä tuntemattomaksi jääneen äidin elämän: henkisesti sairas, ilmeisesti jo aikuinen tytär. Äiti oli omaishoitaja, ympäristön leimaama ja varmaankin syyllisyyden ja köyhyyden taakoittama. Pakanatemppelin epäjumalat lienevät saaneet naiselta lukuisat uhrin.

Ei auttanut loitsu, ei rukous, mutta yksi auttoi. Kenen puoleen rukouksemme ja toivomme kääntyy? Niin äidin kuin isänkin hätä on suuri, kun lapsi on sairas. (Mark. 9:17–27; Joh. 4:46) Hätä on avuton, kun kaikki voitava on tehty. Jäädäkö siihen, vai tarttuako viimeiseen oljenkorteen, rukoukseen ja esirukouksen pyytämiseen?

Vaikeneva ja tylästi vastaava Jeesus as-karruttaa. Kuinka paljon äänetön ja kädetön Jumala onkaan aiheuttanut pettymystä ja epäuskoa. Miksi Jumala ei auta? Joku rukoilija sanoi, ettei Jumala auttanut, ihmiset kylläkin. Kärsimys ja kuolema kuuluvat tähän syntiseen maailmaan. Kärsimys lakkaa ja vihollisista viimeisenä kukistetaan kuolema maailmanajan lopulla, jolloin Jumala luo uuden taivaan ja uuden maan. Täällä Jumala ei anna meille pysyvästi terveyttä eikä toisiamme. Nyt on se aika, jolloin Jumala kutsuu jokaista kärsivää uskomaan ja turvautumaan Jeesukseen ja uskovaisia kantamaan lähimmäisten kuormia. Jeesuksen toiminta keskittyi juutalaiseen kansaan, opetuslastensa tehtäväksi hän antoi koko maailman. Mutta ei Jeesus kieltäytynyt auttamasta pakanoitakaan, ja monta kertaa hän osoittaa pakanat esimerkilliseksi uskossaan. Jeesuksen viivyttely opettaakin muukalaisrouvan hellittämätöntä uskoa ja rukousta.

Minusta opetuslasten esimerkkikin opettaa ennemmin esirukousta kuin kiusaantumista häiriöstä. Pyhäpäivän latinankielinen nimi tulee päivän psalmista (Ps. 25:6): *reminiscere*, muista. Arkkivirressä veisaataan: ”Ja vaikket vastausta saa, / kun huudat ensi kerran, / et virvoituksen pisaraa, / kun huokaat puoleen Herran, / jos onkin teräskova maa, / ja taivaan viha kauhistaa, / niin sinut siellä kuullaan // -- Jos Herra näyttää viipyvän / näin koetellessansa, / kuitenkin aina nääntyvän / hän nostaa armollansa.” (Virsi 365:4, 5)

Sillä, jolla on hätä, ei ole varaa loukkaantua. *Reminiscere* -rukoilija tunnustaa, että

omaa kylvöäni saan niittää ja ”syytä minua rankaiset”. Oikeutta ja ansiota minulla ei ole vaatia Jumalaa kuulemaan. Mutta rukoilija vetoaakin toisen ansioon. Siksi hän rukoilee Jeesuksen nimessä. Usko jää kokonaan Jumalan arvioitavaksi. Meistä ei itsemme ja toisten mittamiehiksi ole. Rukoileva äiti sai lupauksen sanan ja sen varassa lähti kotiin. Hänellä oli jo pyytämänsä, vaikkei sitä vielä nähnytään. (Mark. 11:24) Vanha Simeon huokaisee saman rukouksen ”Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä” (Luuk. 2:29) kuin opetuslapset naisen puolesta: ”tee hänelle jotakin”. Viime hetken *reminiscereään* ei kannata jättää, vaikka ristin ryöväri rohkaiseekin, vaan aloitella jo nyt. ●

Keijo Rainerma

Syyttäjän edessä

3. PAASTONAJAN SUNNUNTAI 20.3.

SAK. 3:1–5

Profeetta Sakarjan kirja on hyvin kiinnostava messiaanisten profetioiden lähde. Kolmas paastonajan sunnuntai puhuu meille Jeesuksesta pahan vallan voittajana ja monet sen teksteistä tuovat eteemme saatanan ja pahojen henkivaltojen todellisuuden, joka meistä valistuneissa länsimaissa tuntuu hyvin kaukaiselta.

Vanhassa testamentissa mainintaa saatanasta ei juuri tapaa: hän itse asiassa esiintyy vain kolmasti: 1. Aik. 21 kiihottaessaan Daavidia Jumalan kieltämään väestön laskuun, Jobin kirjan alkuluvuissa osana Jumalan taivaallista hoviväkeä sekä tässä Sakarjan kirjan kohdassa. Sana ”saatana” (hepr. *šāṭān*) on niin ikään heprealainen ”syyttäjä” tarkoittava sana, joka ”syyttäjän” tai ”vihamiehen” merkityksessä esiintyy VT:ssa yli 20 kertaa. Saatanan tehtävänä on nimensä mukaisesti syyttää ja sillä tavalla koetella Jumalalle uskollisia. Ensimmäinen maininta kertoo saatanan nousseen Israelia (ja sen kuningasta Daavidia)

vastaan. Jobin kirjassa saatana taas väittää, ettei Job olisi hurskas, jos menettäisi kaikki Jumalan monet siunaukset. Saatana siis näyttää toimivan jonkinlaisena taivaallisen hovin ”valtakunnansyyttäjänä”.

Sakarja näkee näyssä ylipappi Joosuan likaisissa vaatteissaan ja saatanan tätä syyttämässä. Joosualla on kuitenkin Herran enkeli ”puolustusasianajajanaan” ja enkeli vaientaa saatanan syytökset ja nostaa käskee pukea Joosuan puhtaisiin vaatteisiin, jälleen toimittamaan ylipapin virkaa.

Saatanan tehtävänä on siis syyttää. Hän hoitaa eräänlaista ”ylimmän syyttäjän” virkaa syyttäen ihmisiä todellisista ja kuvitelluista synneistä ja rikoksista. Niin kuin ylipappi Joosualla, on meilläkin puolustaja sekä saatanan että omantuntomme syytöksiä vastaan. Monet kirkkoisista ja varhaisen kirkon opettajista näkivät, että Raamatussa toisinaan esiintyvä ”Herran enkeli” (hepr. *malakh JHWH*, kr. *ho angelos kyriou*) onkin ennaltaoleva Messias, Jumalan Poika. Onhan Kristus ollut olemassa jo ennen maailman luomista ja tuloaan maailmaan. Tässä Herran enkeli ainakin toimii samassa tehtävässä kuin Kristus eli puolustamassa Jumalan omia.

Jeesus Kristus on tullut meidän puolustajaksemme eikä hän ole vain puolustaja, vaan myös tuomari. Hänen edessään saamme mekin kuulla saman sanan kuin Sakarja Joosuan ollessa syytteessä: ”Herra nuhtelee sinua, saatana”. Jumalan korviin eivät tule syytökset niitä vastaan, joiden puolustajana ja vanhurskautena on itse Jumalan Poika. Olkoonpa siis syyttäjämme miten kavala ja kauhea tahansa ja uhatkoon meitä ajallisella tai iankaikkisella rangaisuksella, voimme rohkeasti tarttua Jumalan sanaan ja sen lupaukseen. Kristittyinä meitä ei ole kuitenkaan kutsuttu alituisen omien syntiemme tuijotteluun, vaan siihen, että kohotamme katseemme Kristukseen, syntiemme armahtajaan.

On siis totta, että olemme paljon rikko-

neet, mutta vielä tärkeämpää on se, että olemme saaneet ylenpalttisen armon Jeesuksessa Kristuksessa. Maailma, joka hylkää Kristuksen, jää ilman puolustusta. Saatanan tehtävänä on Uudessakin testamentissa seuloa opetuslapsia kuin viljaa (Luuk. 22:31) ja käydä sotaan Jumalan todistajia vastaan ja jopa voittaa heidät (Ilm. 11:7). Lopulta kaikki on kuitenkin Jumalan suvereenissa vallassa ja saatana on vain ”Jumalan kahlekoira”, niin kuin Luther opettaa. Saatana ei ole Jumalan tasavertainen vastustaja, niin kuin vaikkapa populaarikulttuurissa usein kuvataan. Ei, Jumala on paljon saatanaa suurempi! Voimme Kristuksen tähden rohkeina seistä hänen kammottavia syytöksiään vastaan, olkootpa ne ajallisia tai iankaikkisia.

Me saamme – niin kuin Joosua tässä näyssä – vaihtaa oman saastaisuutemme taivaallisen ilojuhlan pukuun. Sen puvun meille lahjoittaa itse Jumala. Toisaalta voimme tässä ajatella kasteessa saamaamme taivaallista hääpukua (Matt. 22:1–14) ja toisaalta sitä, että meidät kaikki kristityt on kasteen kautta kutsuttu ylistämään ja rukoilemaan Jumalaa papillisessa tehtävässä: ”te olette valittu suku, kuninkaalinen papisto, pyhä heimo, Jumalan oma kansa, määrätty julistamaan hänen suuria tekojaan” (1. Piet. 2:9). ●

Jussi Seppälä

Suuret lupaukset

MARIAN ILMESTYSPÄIVÄ 27.3.

LUUK. 1:26–28

Uuden testamentin evankeliumit käsittelevät pääosin Jeesuksen elämän kolme viimeistä vuotta. Jeesuksen julkinen toiminta alkoi Jeesuksen kasteesta ja hän kulki opetuslastensa kanssa noin kolme vuotta, kunnes hän saapui viimeisen kerran Jerusalemiin pääsiäisen viettoon.

Jeesuksen lapsuudesta tiedämme vähän. Suurin osa Jeesuksen lapsuuskuvaus-

ta tulee Luukkaan kynästä. Hän kuvaa ensin Jeesuksen sikiämistä Neitsyt Mariasta, Marian käyntiä Elisabetin luona ja Johanneksen ja Jeesuksen ”kohtaamista”. Sitten Luukas kuvaa Jeesuksen kolmea lapsuuskertomusta: syntymää ja kahta käyntiä Jerusalemin temppelissä. Kaikkien näiden tapahtumien keskellä Maria saa suuria lupauksia Jeesuksesta.

Ensin enkeli Gabriel ilmoittaa Marialle Jeesuksen sikiämisestä ja antaa pojasta lupauksen ”Hän on oleva suuri, häntä kutsutaan Korkeimman Pojaksi ja Herra Jumala antaa hänelle hänen isänsä Daavidin valtaistuimen. Hän hallitsee Jaakobin sukua ikuisesti, hänen kuninkuudellaan ei ole loppua.” Aivan oikeutetusti Maria kysyy – miten se on mahdollista?

Marian kysymys ei kuitenkaan ole epäuskon kysymys suhteessa lupauksiin Jeesuksesta. Marian kysymys kohdistuikin raskauteen, miten se on mahdollista – olen koskematon. Gabriel kuvaa neitsyen sikiämistä kauniilla tavalla. Neutrimuodossa ilmaistuna Pyhä Henki ”tulee sinun yllesi, Korkeimman voima peittää sinut varjolaan”.

Kuullessaan tästä Maria vastaanotti enkelin ilmoituksen – ”Minä olen Herran palvelijatar. Tapahtukoon minulle niin kuin sanoit.” Vastaus on ainutlaatuinen. Harva Herran palvelija on osannut reagoida näin kohdatessaan Jumalan sanansaattajan. Luukas toistaakin useaan otteeseen, kuinka Maria tarkastelee ympärillään tapahtuvia ihmeellisiä asioita ja lupauksia ja kätki nämä sydämeensä ja tutkiskeli niitä.

Voin hyvin kuvitella, kuinka Maria oli visusti hiljaa kaikista näistä lupauksista, joita Jeesuksesta annettiin ennen kuin Jeesus todella osoittautui sanojensa mittaiseksi. Maria ei ollut helpolla paikalla. Hän varmasti kyseenalaisti lupaukset useaan otteeseen ja epäili kokemuksiaan – olivathan Marian saamat lupaukset tajunnan mullistavia.

Gabriel ilmoitti, että Jeesus tulee olemaan se luvattu kuningas, jota aina Salomon ajoista asti on Israelin keskuudessa odotettu. Mutta tämä kuningas tulisi hallitsemaan loputtomasti. Myöhemmin vanha Simeon lupaa Jeesuksesta, että hän tulee tuomaan pelastuksen kaikille kansoille, mutta myös aiheuttamaan myllerrystä israelilaisten keskuudessa. Simeon ennustaa myös, että Marian oman sydämen lävistää miekka – liekö tämä symbolista kieltä, joka viittaa Jeesuksen kuoleman tuottamaan tuskaan? Joka tapauksessa voin hyvin kuvitella, että Maria todella kätki sanat sydämeensä ja pysyi visusti hiljaa – lupaukset pojasta olivat sen verran suuria. Todennäköisesti sitten ylösnousemuksen jälkeen, kun Jeesus todella osoittautui sanojensa ja lupauksen mittaiseksi, Maria uskalsi kertoa myös näistä lapsuudenajan lupauksista.

Mekin voimme tänään oppia jotain Mariasta. Jeesuksessa Jumala lupaa meille paljon ja suuria lupauksia. Mekin voimme tarkastella Marian suhtautumista lupauksen äärellä ja oppia häneltä luottamusta Jumalaan. ”Minä olen Herran palvelijatar. Tapahtukoon minulle niin kuin sanoit.” Saamme rauhassa tarkastella tehtäväämme ja matkaa, jonka Jumalan on itse kullekin valmistanut. Kulkea sitä pitkin rukouksessa ja Herraan turvautuen. ●

Mattias Kaitainen

Kärsimyksen sunnuntai

5. PAASTONAJAN SUNNUNTAI 3.4.
JOH 11:47–53

Toiset näkevät ihmeen, toisille kirkastuu ihmeen varsinainen tarkoitus ja silloin syntyy usko Jeesukseen. Näin tapahtui Betanain kylässä, kun Jeesus kutsui jo neljättä päivää kuolleen Lasaruksen takaisin elämään, jatkoajanaan. Ihmeitten keskellä elämme. Jo se, että jotakin on, sen sijaan, ettei olisi mitään, on suunnaton ihme. Se, että se, mikä on, on aivan mää-

rätyllä, tarkkaan hienosäädetyllä tavalla, on käsittämätön ihme. Jumala loi maailman ihmistä varten ja ihmisen itseään varten. Paitsi Jumalan luomisen ihmeitten, elämme myös Jumalan lahjojen ihmeiden keskellä. Aamiainen ei ole vain tavaraa kaupasta ja hivenaineita vatsalle, vaan Jumalan huolenpitoa. Toinen näkee ihmeet ja lahjat ja niiden antajan. Syntyy usko ja kiitos. Toiselle ihmeiden ja lahjojen antajaa ei ole, eikä siksi tahoa, jolle sanoa kiitos. Johannes evankeliumissaan seuraa erityisesti, kuinka ja kuinka monelle usko syntyy. Johanneksen erityistoiveena tuntuu olevan, että kansan ja kirkon johtajat uskoisivat Jeesukseen ja sitä kautta tapahtuisi koko kansan kääntymys. Tämä toive ei toteutunut.

Jerusalemien hallituspiirit ja ylempi papisto näyttävät olleen Johannekselle laajasti tuttuja. Liekö isä Sebedeuksen kalastusyhtiön tuotteiden toimittamisen kautta tutuksi tulleita. Oliko supliikkimies? Tietoverkostot toivat Johannekselle sisäpiiritietoa. Suuri neuvosto kutsuttiin koolle ja asialistalla oli yksi kysymys: mitä teemme Jeesukselle, sillä kohta häneen uskovat kaikki? Tämä kysymysten kysymys ”Mitä teemme Jeesukselle?” onkin seurannut ihmisiä ja ihmisten yhteisöjä kautta historian. Tästä kysymyksestä ja sen vastauksesta riippuu lopulta kaikki, niin ihmisen elämä kuin ikuisuuskin. Pahinta on, jos et tee hänelle mitään. Entä jos hän on sinulle yhtä jäätävän ”kohtelias” kerran tilisi päivänä? Jos hän kerran tuli Vapahtajaksesi ja Herraksesi ja haluaa saada elämäsi, saakoon sitten heti. Se on parasta, mitä voit Jeesukselle tehdä. Mutta ennen kuin päätät, mitä teet, kysy: Mitä Jeesus on tehnyt sinulle? Tähän kysymykseen tulee ylipappi

Kaifas itse tietämättään vastanneeksi profeetallisesti oikein. On parempi, että Jeesus kuolee kansan puolesta kuin että koko kansa joutuu tuhoon. Ylipappi ajatteli Jeesuksen kumouksellista voimaa, kansan kuohuntaa ja miehittäjäarmeijan puuttumista levottomuuksiin voimakeinoin. Johannes puolestaan koostaessaan evankeliumia Golgatan tapahtumien ja Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen ja sen jälkeen, kun Pyhä Henki oli jo kirkastanut alkuseurakunnalle pelastushistorian suuret teologiset totuudet, tietää kirjoittaa, että Jeesuksen uhraamisessa oli kysymys kaikista kansoista koottavien pelastettujen kokoamisesta yhdeksi Jumalan kansaksi.

Siis, mitä Jeesus on tehnyt sinulle? Jumalan Poika syntyi ihmiseksi. Siksi vietät joulua. Hän oli synnitön, rakasti ja teki hyvää. Sellaiseen ei kukaan muu ihminen ole kyennyt. Siitä huolimatta hänet tuomittiin kuolemaan ristin puulla. Hän oli sijainen, viaton uhri pahojen puolesta. Jumala hyväksyi kaikiksi ajoiksi kaikkien puolesta riittävän uhrin herättämällä Jeesuksen kuolleista. Siksi vietät ristin ja ylösnousemuksen pääsiäistä. Jeesus palasi taivaan kirkkauteen ja jokainen, joka seuraa häntä, tulee kerran sinne, missä hän jo on. Tämän kaiken Jeesus teki sinulle, ja nyt hän kutsuu sinua seuraajakseen. Jeesus tuli pelastamaan sinut ikuiselta tuholta, kadotukselta, koska rakastaa sinua iankaikkisella rakkaudella, joka haluaa kaikki lapset kotiin. Tämä mielessäsi sinun on helpompaa vastata kysymykseen, mitä teet Jeesukselle. Jeesus ei enää liiku avoimesti Juudeassa eikä Suomessakaan, mutta palaa pian noustamaan omansa. Ennen sitä kysymykseen on täysi syy vastata. ●

Keijo Rainerma